

ГРЕЧКОСІЙ Руслан,

*докторант кафедри філософії Навчально-наукового інституту
філософії та освітньої політики УДУ імені Михайла Драгоманова*

КОМУНІКАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

В глобалізованій системі існування, де перетинаються найрізноманітніші культурні поля, устатковуються й нові можливості комунікації. Посилення цього процесу відбувається ще й за рахунок можливостей інформаційних технологій, що супутні майже всім сферам людського буття. Більшість дослідників даного питання, зокрема М. Кастельс, пов'язують зміни комунікаційних процесів в глобалізованому світі саме з посиленням інформатизації та ростом інформаційних технологій. Однією зі складних проблем, яка супутньо, наче снігова куля, супроводжує ці процеси – це тотальне нерозуміння за якими правилами ведеться ця комунікація.

Спроба аналізу комунікаційних процесів в умовах глобалізації є ключовим елементом для вивірення стратегій та тактик буття сучасного суспільства. Глобалізація, що відзначилася взаємопроникненням економіки, культури, технологій та інших аспектів життя різних країн та регіонів світу, призвела до того, що комунікація стає не лише інструментом передачі інформації, але й ключовим чинником до формування міжнародних відносин, співпраці, розуміння між людьми. Однією з визначальних особливостей глобальних комунікацій є використання різноманітних засобів та технологій, які забезпечують майже миттєвий обмін інформацією навіть на великій відстані. Інтернет, всілякі соціальні мережі, найрізноманітніші месенджери роблять можливим спілкування між людьми, незалежно від їхнього місця проживання, культурних особливостей чи часових поясів. Глобалізація також призводить до зростання міжкультурного обміну і сприяє взаєморозумінню між представниками різних національностей та культур. Комунікаційні процеси в цьому контексті допомагають подолати мовні, культурні та інші бар'єри, створюючи платформу для спільної діяльності та обміну ідеями. Однак глобалізація не лише сприяє позитивним зрушенням у сфері комунікацій. Вона також створює виклики та проблеми. До

прикладу, надмірна кількість інформації, а відтак дезінформації постійно тяжіє до збільшення вразливості та кіберзагроз. Також стає нагальною проблема можливостей убезпечення та конфіденційності. Усі ці виклики вимагають від сучасних суспільств розвитку нових стратегій та підходів до ведення комунікаційних процесів. Однак виведення спільного алгоритму «гри», є також справою не з легких.

Забезпечення якості та ефективності комунікацій, а відтак і безпековості в умовах глобалізації потребує розуміння культурних особливостей, використання тих же таки новітніх технологій, а також постійного вдосконалення механізмів взаємодії. Оскільки, комунікаційні процеси в умовах глобалізації визначають новий рівень взаємодії між націями та культурами, то є необхідність адаптації та інновацій у сфері комунікацій для успішного подолання викликів, які ставлять перед сучасним світом глобальні та технологічні трансформації. Відсутність, або ж наявність, але на локальному рівні, хоч якихось етичних правил та норм ведення комунікації, спілкування в мережі є яскравим прикладом такої собі глобальної «гри без правил». «Зараз справа навіть не в тому, що все, здавалося б, вийшло з-під контролю, оскільки взагалі не ясно, що означає за нинішніх обставин «перебувати під контролем». Як і раніше, всі ініціативи і дії, що впорядковують, носять локальний характер і орієнтовані на окремі проблеми. Проте. Проблема в тому, що більше немає таких локальних спільностей, які настільки впевнені в собі, щоб висловлюватися від імені людства в цілому або щоб людство вислуховувало їх і підкорялося їм. Як і немає таких окремих проблем, вирішення яких могло б вплинути на загальний перебіг подій, забезпечити згоду у глобальному масштабі» [1, с. 58].

Глобалізація, як явище, що охоплює різноманітні аспекти сучасного суспільства, суттєво впливає і на трансформацію самих глобалізованих явищ. Як ми вже попередньо зазначали, у світі, де межі стираються, а взаємодія між національними та культурними групами стає невід'ємною частиною повсякденного життя, важливо розглядати й процеси, які спричиняє глобалізаційна динаміка. «Все це веде до того, що реальна соціальна влада стає анонімною, державний суверенітет – номінальним, кордони – прохідними (щоправда, вибірково – у бік слабших), а локуси - порожніми.

Здатність будь-кого виступати на національному та локальному рівнях як носію політичної суб'єктності (political agency) стала проблематичною. Одним із найбільш серйозних наслідків нової глобальної свободи руху стає те, що все важче, а можливо, і взагалі неможливо перепплавити соціальні проблеми, надавши їм форму ефективної колективної дії» [1, с. 69].

Таким чином, можна констатувати факт, що глобалізація трансформує комунікаційні процеси, роблячи їх більш доступними та складними одночасно. Але, у світі, де ефективна взаємодія вимагає, не лише швидкості, але й розуміння та поваги, комунікаційні стратегії повинні стати уособленням глобального співтовариства. Власне тому, на сьогоднішній день перед вченими, бізнес-лідерами та громадськістю стоїть завдання постійного вдосконалення комунікаційних навичок, щоб упевнено та ефективно взаємодіяти в умовах глобалізації та сприяти побудові відкритого, розуміючого світу. І можливо в майбутньому людство виведе щось, на кшталт, кантівського імперативу застосовуваного в комунікаційних практиках.

Список використаних джерел та літератури:

1. Bauman Z. Globalization: human consequences. – N.Y.: Columbia Univ.Press, 1998. – 136 p